

אמנה בין מדינת ישראל ובין הרפובליקה של צ'כיה בדבר בטחון סוציאלי¹

ממשלת מדינת ישראל וממשלת הרפובליקה של צ'כיה ברצותן להסדיר את היחסים ההדדיים בין שתי המדינות בתחום הבטחון הסוציאלי, הסכימו כדלהלן:

חלק I הוראות כלליות

סעיף 1

1. לצורך אמנה זו המונחים:

- (א) "תחיקה" פירושה חוקים, תקנות והוראות דין מחייבות אחרות הקשורים לענפי הבטחון הסוציאלי הנזכרים בסעיף 2;
- (ב) "שטח" פירושו ביחס לרפובליקה של צ'כיה שטחה, וביחס למדינת ישראל שטחה;
- (ג) "רשות מוסמכת" פירושה המשרד הממשלתי או רשות מתאימה אחרת אשר הבטחון הסוציאלי נשוא אמנה זו בתחום סמכותם;
- (ד) "מוסד" פירושו הגוף האחראי ליישום התחיקה הנזכרת בסעיף 2;
- (ה) "מוסד מוסמך" פירושו המוסד האחראי לתשלום גימלאות בהתאם לתחיקה החלה;
- (ו) "עובד משתכר" פירושו עובד שכיר, עובד עצמאי או מי שנחשב ככזה בהתאם לתחיקה של המתקשר;
- (ז) "בן משפחה" פירושו אדם המוגדר ככזה בהתאם לתחיקה של הצד המתקשר האחראי לתשלום הגימלאות;
- (ח) "תקופות ביטוח" פירושו תקופות של תשלום דמי ביטוח לתכנית ביטוח סוציאלי לרבות תקופות שנחשבות ככאלה;
- (ט) "גימלאות" פירושו גימלאות במזומן וגימלאות בעין המוענקות בהתאם לענפי הבטחון הסוציאלי הנזכרים בסעיף 2;
- (י) "גימלאות במזומן" ו-"קיצבאות" פירושו כל הגימלאות או הקיצבאות במזומן כולל כל המרכיבים וכל תוספות יוקר, תשלומים נוספים, פיצויים ותשלומים נוספים וכן תשלומים חד-פעמיים והחזרים;
- (יא) "גימלאות בעין" - פירושו טיפול רפואי וגימלאות נוספות, למעט גימלאות כסף ולרבות שירותים;

¹ . נחתמה בירושלים ביום 16.7.2000.
תוקף מיום 1.7.2002.

(יב) "קצבאות ילדים"

פירושן גימלאות תקופתיות במזומן המשולמות על פי התחיקה של הצדדים המתקשרים ;

(יג) "מענק פטירה"

פירושו תשלום חד-פעמי במקרה של מוות בהתאם לתחיקה של כל צד מתקשר ;

(יד) "ביטוח"

מתייחס לגימלאות אשר הענקתן תלויה בתקופות ביטוח ;

(טו) "לא ביטוח"

מתייחס לגימלאות אשר הענקתן אינה תלויה בתקופות ביטוח.

2. למונחים אחרים באמנה זו תהיה המשמעות הניתנת לכל אחד מהם על ידי התחיקה החלה עליו.

סעיף 2

1. האמנה תחול -

א. לגבי הרפובליקה של צ'כיה, לתחיקה בדבר :

(א) ביטוח מחלה,

(ב) ביטוח בריאות,

(ג) ביטוח פנסיה,

(ד) עזרה סוציאלית

(ה) תמיכה סוציאלית של המדינה, ככל שהמדובר בקיצבאות ילדים, מענקי לידה ומענקי פטירה,

(ו) יחסי עבודה, ככל שהמדובר בהסדר אחריות בגין נזק במקרים של תאונות בעבודה ומחלות מקצוע.

ב. לגבי מדינת ישראל, לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב] תשנ"ה-1995, ככל שהוא חל על ענפי הביטוח הבאים :

(א) ביטוח זיקנה ושירים,

(ב) ביטוח נכות,

(ג) ביטוח נפגעי עבודה,

(ד) ביטוח אימהות,

(ה) ביטוח ילדים

2. הוראה זו תחול על תחיקה המשלבת, מתקנת, משלימה או המחליפה את התחיקה המפורטת בסעיף קטן 1. ואולם אמנה זו לא תחול על תחיקה הקובעת ענף חדש של בטחון סוציאלי אלא אם הוחלט אחרת בין הרשויות המוסמכות.

סעיף 3

אמנה זו תחול על :

(א) אזרחים של הצדדים המתקשרים ;

(ב) פליטים, כמאוזכר בסעיף 1 לאמנה בדבר מעמד פליטים מ-28 ביולי, 1951 והפרוטוקול לאמנה זו מ-31 בינואר, 1967 ;

ג) מחוסרי אזרחות, כמאוזכר בסעיף 1 לאמנה בדבר מעמדם של מחוסרי אזרחות מ-28 בספטמבר, 1954 ;

ד) אנשים אחרים, שזכויותיהם נובעות מאזרח של צד מתקשר או מפליט או מחוסר אזרחות כאמור בסעיף זה.

סעיף 4

אם אין הוראה אחרת באמנה זו, אנשים המצוינים בסעיף 3 לאמנה זו שמקום מושבם נמצא בשטח של צד מתקשר יהיו שווים לאזרחים של אותו צד מתקשר ביישום התחיקה של אותו צד.

סעיף 5

אם אין הוראה אחרת באמנה זו, גימלאות, למעט גימלאות לא ביטוחיות, לא יסורבו, יופחתו, יושעו או יבוטלו בשל כך שהזכאי הינו תושב של הצד המתקשר האחר.

סעיף 6

זכויות לגימלאות בהתאם לתחיקה של כל אחד מן הצדדים המתקשרים לא יופחתו, יושעו או יבוטלו בשל כניסתה לתוקף של אמנה זו.

חלק II - הוראות בדבר התחיקה החלה

סעיף 7

אלא אם נקבע אחרת בסעיפים 8 ו-9 ואם לא הוסכם אחרת בהתאם לסעיף 10, עובדים משתכרים יהיו כפופים לתחיקה של הצד המתקשר אשר בשטחו תיעשה עבודתם.

סעיף 8

1. עובד הנשלח ע"י מעבידו, שמקום מושבו בשטח אחד הצדדים המתקשרים, אל שטח הצד המתקשר האחר לשם ביצוע עבודה מטעמו, ימשיך להיות כפוף לתחיקה של הצד המתקשר הראשון עד לתום החודש ה-36 לשליחתו כאילו היה מועסק עדיין בשטח הצד המתקשר הראשון.

2. כוח אדם נייד של מפעל תעבורתי או חברת תעופה העובד בשטחי שני הצדדים המתקשרים, יהיה כפוף לתחיקה של הצד המתקשר אשר בשטחו המשרד הראשי של המפעל. ואולם אם העובד הינו תושב של הצד המתקשר האחר, תחול התחיקה של צד זה.

3. עובד שמקום מושבו בשטח של הצד המתקשר האחר לא יחשב כעובד הנשלח לשטח של צד מתקשר זה בהתאם להוראות סעיפים קטנים 1 ו-2.

4. עובדי ציבור ואנשים הנחשבים ככאלה הנשלחים על ידי צד מתקשר אחד לשטח הצד המתקשר האחר, יהיו כפופים לתחיקה של הצד המתקשר אשר שלח אותם.

5. אנשי צוות של אניה ואנשים אחרים המועסקים באופן קבוע על אניה יהיו כפופים לתחיקה של הצד המתקשר אשר תחת דיגלו האניה מפליגה. ואולם, אם אדם מועסק על אניה המניפה את דגלו של אחד הצדדים המתקשרים ומקבל את שכר עבודתו ממפעל שמשרדו הראשי נמצא בשטח של הצד המתקשר האחר או מאדם שמקום מושבו בשטח של הצד המתקשר האחר, יהא כפוף לתחיקה של האחרון. האמור לעיל יחול גם אם האניה מניפה דגל של מדינה שלישית אך צוותה מקבל את שכרו ממפעל שמשרדו הראשי נמצא בשטח אחד הצדדים המתקשרים או מאדם שמקום מושבו בשטח אחד הצדדים המתקשרים.

סעיף 9

אמנה זו אינה גורעת מהוראות אמנת וינה בדבר יחסים דיפלומטיים או מהעקרונות הכלליים של המשפט הבינלאומי המנהגי בקשר לזכויות ולחסינויות קונסולריות בכל הנוגע לתחיקה המוזכרת בסעיף קטן 1 של סעיף 2.

סעיף 10

הרשויות המוסמכות של שני הצדדים המתקשרים רשאיות בהסכמה הדדית להחליט על חריגים להוראות סעיפים 7 עד 9 על פי בקשתם המשותפת של עובד ושל מעבידו או של עובד עצמאי.

חלק III - הוראות מיוחדות בדבר סוגים שונים של גמלאות

פרק א' - מחלקה ואימהות

סעיף 11

1. לקביעת זכאותו של אדם לגימלה במזומן בגין אימהות, יובאו בחשבון תקופות ביטוח שהושלמו בהתאם לתחיקה של הצד המתקשר האחר, שאינן חופפות לתקופות ביטוח שהושלמו לפי התחיקה של הצד המתקשר הראשון, בתנאי שהאדם השלים לפחות 8 שבועות של ביטוח בהתאם לתחיקה של הצד המתקשר הראשון.

2. בעת חישוב הגימלה בהתאם לסעיף קטן 1 של סעיף זה תובא בחשבון רק הכנסה שנצמחה בשטחו של הצד המתקשר המשלם את הגימלה.

סעיף 12

1. אישה המבוטחת בגין אשפוז לצורך לידה בהתאם לתחיקה של אחד הצדדים המתקשרים תקבל, בעת שהיא נמצאת באופן זמני בשטחו של הצד המתקשר האחר, את הגימלה המקבילה בהתאם לתחיקה של אותו צד ללא צורך בהחזרת ההוצאות.

2. הוראות סעיף קטן 1 של סעיף זה אינן חלות על אישה העוברת ממדינה למדינה לצורך קבלת גימלה כאמור.

פרק ב' - קיצבאות נכות, זיקנה ושאיירים

סימן 1 - הוראות כלליות

סעיף 13

אלא אם נקבע אחרת בסעיף 16 סעיף קטן 1 ובסעיף 19 סעיף קטן 1, התנתה התחיקה של אחד הצדדים המתקשרים את קבלת הזכות לגימלה, שמירתה או קבלתה חזרה בקיומן או בהשלמתן של תקופות ביטוח, המוסד המוסמך של אותו צד מתקשר יביא גם בחשבון, אם יהיה צורך בכך, את קיומן או השלמתן של תקופות ביטוח בענפי ביטוח דומים שנרכשו על פי התחיקה של הצד המתקשר האחר כאילו היה המדובר בביטוח בהתאם לתחיקה שלו.

סעיף 14

אם על פי התחיקה של אחד הצדדים המתקשרים התקיימו התנאים המוקדמים לזכות לקבלת גימלאות אף בלא להביא בחשבון את תקופות הביטוח שהושלמו על פי התחיקה של הצד המתקשר האחר, המוסד המוסמך של הצד המתקשר הראשון יקבע את הגימלאות בהתאם לתקופות הביטוח שהושלמו על פי התחיקה שלו בלבד.

סעיף 15

1. הוראות התחיקה של אחד הצדדים המתקשרים בדבר הפחתה, השעיה או שלילה של גימלאות במקרה של גימלאות כפל או הכנסות אחרות או בשל עיסוק בעבודה בשכר יחולו גם על מקבלי גימלאות שנרכשו על פי התחיקה של הצד המתקשר האחר ועל אנשים המקבלים הכנסה או העוסקים בעבודה בשכר בשטחו של הצד המתקשר האחר.

2. הכלל בדבר הפחתה, השעיה או שלילה של גימלאות בהתאם לאמור בסעיף קטן 1 יחול לא תחול על כפל גימלאות מאותו סוג בגין נכות, זיקנה, שאירים, פגיעות בעבודה ומחלות מקצוע המוענקות ע"י המוסדות של שני הצדדים המתקשרים.

3. אם בשל כפל גימלאות מסוגים שונים נעשתה הפחתה בו-זמנית של גימלאות על פי התחיקה של שני הצדדים המתקשרים, ייעשה כך רק עד למחצית ההפחתה שבוצעה על פי התחיקה של כל אחד מן הצדדים המתקשרים.

4. הרשויות המוסמכות של הצדדים המתקשרים רשאיות להגביל ביחס למקבלי גימלאות את התחולה של הוראות דין בדבר הפחתה, השעיה או שלילה של גימלאות במקרה של כפל כאמור בסעיפים הקטנים הקודמים דלעיל או לשלול את תחולתן כאמור לגמרי. הליך זה הינו חובה אם החלתן של הוראות בדבר הפחתה, השעיה או שלילה של גימלאות גורמת להקטנה של זכויות המטבים לעומת זכויותיהם שהעדרה של אמנה בתחום הבטחון הסוציאלי בין הרפובליקה של צ'כיה ומדינת ישראל.

סעיף 16

1. אם תקופת הביטוח שהושלמה לפי התחיקה של אחד הצדדים המתקשרים אינה מגיעה לשנים-עשר חודשים ואינה יוצרת כל זכות לגימלאות, המוסד של אותו צד מתקשר לא יעניק את הגימלה.

2. מקום בו התחיקה של אחד הצדדים המתקשרים מתנה את שיעור הגימלה במספר בני-המשפחה, המוסד המוסמך של אותו צד מתקשר יביא גם בחשבון בני-משפחה שמקום מושבם נמצא בשטחו של הצד המתקשר האחר.

3. בקביעת שיעור הגימלה לא ילקחו בחשבון תקופות ביטוח שנרכשו בהתאם לתחיקה של הצד המתקשר האחר.

סימן 2 - הוראות מיוחדות - תחולת התחיקה של הרפובליקה של צ'כיה

סעיף 17

אם בהתאם לתחיקה של הרפובליקה של צ'כיה הזכות לקבלת גימלאות קמה רק בהתחשב בתקופות ביטוח שנרכשו בהתאם לתחיקה של מדינת ישראל, תקופות אלה יובאו בחשבון רק במידת הצורך ו-

1. גימלאות אשר שיעורן תלוי באורך תקופת הביטוח תיקבענה רק בהתאם לתקופות ביטוח שהושלמו לפי התחיקה של הרפובליקה של צ'כיה.

2. גימלאות או חלק מגימלאות אשר שיעורן אינו תלוי באורך תקופת הביטוח יקבעו לפי היחס שבין התקופות שהושלמו בהתאם לתחיקה של הרפובליקה של צ'כיה בלבד ביחס ל-30

שנה, ואולם רק עד למלוא שיעור הגימלה; האמור לא יחול לגבי גימלאות או חלק מגימלאות הבאות להבטיח הכנסה מינימלית.

3. תקופות המתווספות לתקופות ביטוח לאחר שארעה נכות לצורך קביעת גימלאות בגין מצב בריאותי ירוד ממושך וגימלאות שאירים יחושבו לפי היחס שבין תקופות הביטוח שהושלמו בהתאם לתחיקה של הרפובליקה של צ'כיה בלבד, ביחס לשני-שלישים מהתקופות שחלפו בין המועד בו מלאו לאדם הנדון 16 שנים ועד למועד בו ארעו הנכות או המוות עד למלוא אורך התקופה לכל היותר.

סעיף 18

התנאי לרכישת זכאות לקיצבת נכות מלאה של אנשים, אשר בשל מצב בריאותי לקוי לאורך זמן שנוצר בטרם מלאו להם שמונה-עשרה שנה, לא יכלו להשתתף בתכנית הביטוח, הינו תושבות קבע בשטחה של הרפובליקה של צ'כיה.

סעיף 19 - תחולת התחיקה של מדינת ישראל - זיקנה ושאיירים

1. היה אזרח של אחד הצדדים המקשרים או אדם העונה על ההגדרה בסעיף 3 (ב-ד) לאמנה זו, מבוטח בישראל במשך לפחות שנים-עשר חודשים רצופים אך לא צבר תקופות ביטוח ישראליות מספיקות המזכות לקיצבת זיקנה או שאירים, יובאו בחשבון תקופות ביטוח שהושלמו לפי התחיקה של הרפובליקה של צ'כיה ככל שאין הן חופפות לתקופות ביטוח ישראליות. תקופות ביטוח שהושלמו לפי התחיקה של הצד המתקשר האחר לפי 1 באפריל, 1954 לא יובאו בחשבון.

2. אם המוטב או שארו זכאי לגימלה כאשר תקופות ביטוח שהושלמו לפי התחיקה של שני הצדדים המתקשרים מצורפות יחד, מוסד הביטוח הישראלי המוסמך יקבע את הגימלה כדלקמן:

(א) הגימלה הישראלית המגיעה לאדם שהשלים את תקופות הביטוח לזכאות לפי התחיקה הישראלית תלקח בחשבון כסכום תיאורטי.

(ב) על בסיס הסכום התיאורטי הנ"ל יחשב מוסד הביטוח את הגימלה החלקית המגיעה לפי היחס שבין אורך תקופות הביטוח הישראליות שהאדם השלים לפי התחיקה הישראלית לבין סך כל תקופות הביטוח שהוא השלים לפי התחיקה של שני הצדדים המתקשרים.

3. הזכות לקיצבת זיקנה תהיה מותנית בכך המוטב היה תושב ישראל או הרפובליקה של צ'כיה בתכוף לפי הגיעו לגיל המזכה בקיצבת זיקנה.

4. הזכות לקיצבת שאירים תהיה מותנית בכך שהמוטב והנפטר היו תושבי ישראל או הרפובליקה של צ'כיה בזמן הפטירה, או שהנפטר קיבל קיצבת זיקנה בתכוף לפני מותו.

5. דמי הכשרה מקצועית ודמי מחיה לאלמנות וליתומים ישתלמו לאנשים הנקובים בסעיף קטן 1 רק אם הם תושבי ישראל וכל עוד הם נמצאים בפועל בישראל.

סעיף 20 - נכות

1. אדם המכוסה על ידי אמנה זו, יהיה זכאי לגימלת נכות במידה שהיה מבוטח כתושב ישראל במשך שנים-עשר חודשים רצופים לפחות בתכוף לפני היותו נכה.

2. שירותים מיוחדים לנכים, דמי מחיה לילדים נכים של אדם מבוטח, שיקום מקצועי לנכה, הכשרה מקצועית ודמי מחיה לבן זוגו משתלמים לאדם האמור כנ"ל, בתנאי שהוא תושב ישראל וכל עוד הוא נוכח בפועל בישראל.

3. אדם המכוסה על ידי אמנה זו, היושב מחוץ לישראל וזכאי לקיצבת נכות ישראלית ימשיך לקבל את הקיצבה שנקבעה לו, כס אם עלתה דרגת אי כושרו כתוצאה מהחמרת נכותו או כתוצאה מעילת נכות נוספת שקרתה לו מחוץ לישראל.

פרק ג' - תאונות בעבודה ומחלות מקצוע

סימן 1 - הוראות כלליות

סעיף 21

הזכאות לגימלאות בגין תאונות בעבודה ומחלות מקצוע יוענקו ע"י המוסד של הצד המתקשר אשר לתחיקתו היה האדם כפוף בשעה שהוא או היא נפגעו בעבודה או ביצעו לאחרונה עבודה שקדמה למחלת מקצוע. המוסד של הצד המתקשר האחר יעניק רק גימלאות שאותן היה חייב להעניק לפי התחיקה של אותו צד מתקשר לפי אמנה זו במקרה של פגיעות שאינן תאונות בעבודה ומחלות שאינן מחלות מקצוע.

סעיף 22

אם התחיקה של אחד הצדדים המתקשרים קובעת, כי גימלאות בגין מחלת מקצוע מוענקות רק אם הפעילות שעשויה לגרום למחלה נעשית בפרק זמן מינימלי מסוים, המוסד המוסמך של צד מתקשר זנהיביא בחשבון, במידת הצורך, תקופות שהן נעשתה פעילות זו כאשר הפעילות היתה כפופה לתחיקה של הצד המתקשר האחר.

סעיף 23

במקרה של החמרה של מחלת מקצוע שבעבורה אדם קיבל או מקבל גימלה לפי תחיקתו של צד מתקשר, יחולו הכללים הבאים:

א) אם האדם שבו מדובר, בעת קבלת הגימלאות, לא הועסק בעיסוק אשר לפי תחיקת הצד המתקשר האחר עשוי לגרום למחלה שבה מדובר או להחמרה בה, המוסד המוסמך של הצד המתקשר הראשון יישא בעלויות הגימלאות לפי הוראות התחיקה שהוא מיישם תוך התחשבות בהחמרה.

ב) אם האדם שבו מדובר, בעת קבלת הגימלאות עסק בפעילות כאמור בעת שהיה כפוף לתחיקתו של הצד המתקשר האחר, המוסד המוסמך של הצד המתקשר הראשון יישא בעלות הגימלאות לפי הוראות התחיקה שהוא מיישם בלי לקחת בחשבון את ההחמרה. המוסד המוסמך של הצד המתקשר השני ישלם תוספת לאותו אדם שבו מדובר, אשר סכומה יהא שווה להפרש שבין סכום הגימלאות המגיע אחרי ההחמרה לבין הסכום שהיה מגיע לפני ההחמרה לפי התחיקה שהוא מיישם, אילו המחלה בה מדובר אירעה בעת שהיה כפוף לתחיקה של אותו צד מתקשר.

סעיף 24

1. מקום שאדם מבוטח לפי התחיקה של אחד הצדדים המתקשרים זקוק לטיפול רפואי דחוף כתוצאה מתאונת עבודה שארעה בשטחו של הצד המתקשר האחר, טיפול כזה יינתן ע"י מוסד הביטוח של צד מתקשר זה.

2. מוסד הביטוח הנותן את הטיפול הדחוף יישא בעלות של הטיפול הדחוף לפי סעיף קטן 1 של סעיף זה.

סימן 2 - הוראות מיוחדות - תחולת התחיקה של הרפובליקה של צ'כיה

סעיף 25

הענקת גימלאות בגין תאוונת בעבודה ומחלות מקצוע לפי התחיקה של הרפובליקה של צ'כיה תיעשה בהתאם להוראות בדבר גימלאות מחלה ואמהות, נכות וקצבאות זיקנה ושאיירים.

פרק ד' - מענק קבורה

סעיף 26

1. המוסד המוסמך של אחד הצדדים המתקשרים ישלם מענק קבורה בהתאם לתחיקתו אף אם האדם נפטר בשטחו של הצד המתקשר האחר. לגבי ישראל, לא ישולם מענק קבורה בשל אדם שנפטר מחוץ לישראל ושבעת פטירתו לא היה תושב ישראל.

2. הוראות סעיף קטן 1 יחולו גם במקרה של מוות שנגרם כתוצאה מתאוונה בעבודה או מחלת מקצוע.

סעיף 27

אם הזכאות למענק קבורה קמה לפי התחיקה של כל אחד מן הצדדים המתקשרים, המוסד המוסמך שישלם את מענק הקבורה יהיה זה של הצד המתקשר אשר לתחיקתו היה הנפטר כפוף כתוצאה מפעילות העבודה בה עסק בשעת פטירתו, או שבשטח שלו היה נפטר, שאינו עובד משתכר, תושב קבוע.

פרק ה' - קיצבאות ילדים

סעיף 28

אם התחיקה של אחד הצדדים המתקשרים מתנה את הרכישה, הקיום או החידוש של הזכאות לקיצבאות ילדים בהשלמת תקופות ביטוח מסוימות, המוסד המוסמך של אותו צד מתקשר יביא בחשבון, במידת הצורך, גם את תקופות הביטוח שהושלמו לפי התחיקה של הצד המתקשר האחר.

סעיף 29

1. קיצבאות ילדים ישולמו ע"י הצד המתקשר שבשטחו מקום מושבם של הילדים.
2. כאשר זכאות לקיצבאות ילדים קיימת לפי התחיקה של שני הצדדים המתקשרים הן יושלמו רק ע"י הצד המתקשר שבשטחו הילדים נמצאים בפועל.

חלק IV - הוראות שונות

סעיף 30

1. הרשויות המוסמכות של הצדדים המתקשרים יקבעו נהלים וינקטו בצעדים לשם יישומה של אמנה זו.

